

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 08, 2018

Nummer 8, 2018

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:270](#) 23-02-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:281](#) 23-02-2018

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:1597](#) 15-02-2018

Rechtbank

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2018:589](#) 16-02-2018

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2018:1338](#) 08-02-2018

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2018:609](#) 17-01-2018

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2017:16302](#) 24-11-2017

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2017:16099](#) 08-09-2017

Annotatie

[Afzien van de legitieme portie door curator niet altijd legitiem. Annotatie bij
Rechtbank Midden-Nederland 18 januari 2018, ECLI:NL:RBMNE:2018:127.](#)

W.M. Schrama en F.M. de Kievit

RECHTSPRAAK

Aanspraak op stamrecht verknocht indien deze bedoeld was als oudedagsvoorziening?

Deze zaak betreft de verdeling en afwikkeling van de huwelijksgemeenschap zoals die tussen partijen heeft bestaan. In cassatie is onder andere de volgende vraag aan de orde: zijn de door de man van zijn voormalige werkgevers ontvangen (ontslag)vergoedingen aan hem verknocht?

De vrouw klaagt in cassatie betreffende de aanspraken van de man jegens de stamrecht-bv, onder meer dat het hof ten onrechte niet heeft gerespondeerd op haar stelling dat de ontslagvergoeding en/of de aanspraken uit hoofde van de stamrechtovereenkomst altijd bedoeld zijn geweest als oudedagsvoorziening. De klacht slaagt, aldus de Hoge Raad. Zoals kan worden afgeleid uit Hoge Raad 26 september 2008, ECLI:NL:HR:2008:BF2295, *NJ* 2009/40, dient de aanspraak uit hoofde van de stamrechtovereenkomst zelfstandig – dus los van de ontslagvergoeding waaruit deze aanspraak is gefinancierd – op verknochtheid te worden beoordeeld.

Uit de door het hof aangehaalde (in 3.2.3 weergegeven) passage uit de stamrechtovereenkomst blijkt dat deze onder meer voorziet in periodieke uitkeringen nadat de man de 65-jarige leeftijd heeft bereikt. Het hof had de stelling van de vrouw dat de ontslagvergoeding en/of de aanspraken uit hoofde van de stamrechtovereenkomst altijd bedoeld zijn geweest als oudedagsvoorziening, niet onbehandeld mogen laten. Indien die stelling juist is, zou dat immers tot het oordeel kunnen leiden dat de aanspraak van de man uit hoofde van de stamrechtovereenkomst in de gemeenschap valt.

De vrouw klaagt voorts dat het hof heeft miskend dat het had moeten onderzoeken in hoeverre de aanspraak jegens de stamrecht-bv ziet op de periode vóór respectievelijk na de ontbinding van de huwelijksgemeenschap. Ook deze klacht slaagt. Uitgaande van zijn oordeel dat de aanspraak van de man op de stamrecht-bv strekt tot vervanging van inkomen uit arbeid, had het hof moeten onderzoeken in hoeverre de aanspraak ziet op de periode vóór respectievelijk na de ontbinding van de huwelijksgemeenschap.

De vrouw bestrijdt voorts het oordeel van het hof dat de door de man van TomTom ontvangen ontslagvergoeding niet verknocht is, nu het daarmee gemoeide geldbedrag niet is ondergebracht in een stamrechtverzekering. Volgens de vrouw getuigt dit oordeel van een onjuiste rechtsopvatting. Deze klacht slaagt ook. Ook als een ontslagvergoeding in de vorm van een geldbedrag ineens is ontvangen en dit bedrag niet wordt aangewend voor de aankoop van een stamrecht(verzekering), kan sprake zijn van verknochtheid in de zin van artikel 1:94 lid 3 (oud) BW.

Volgens de vrouw is onbegrijpelijk het oordeel van het hof dat de man de aan de ontslagvergoeding ten grondslag liggende overeenkomst niet heeft overgelegd, zodat door het hof niet kan worden vastgesteld of de ontvangen ontslagvergoeding tot doel had het inkomen van de man aan te vullen tot zijn laatstgenoten salaris. Ook deze klacht slaagt. Het oordeel van het hof dat de man de aan de ontslagvergoeding ten grondslag liggende overeenkomst niet heeft overgelegd en dat het niet kan vaststellen of de ontvangen ontslagvergoeding tot doel had het inkomen van de man aan te vullen tot zijn laatstgenoten salaris, is zonder nadere motivering niet begrijpelijk.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-02-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:270

Zaaknummer: 16/06046

RECHTSPRAAK

Heeft het hof de juiste peildatum en berekening toegepast bij de waardering van lijfrentepolissen en de daarover verschuldigde latente belasting? Zijn partijen in het kader van de verdeling een peildatum voor de waardering van de echtelijke woning overeengekomen?

In deze zaak over de verdeling van het huwelijksvermogen na echtscheiding is de vraag aan de orde of het hof de juiste peildatum en berekening heeft toegepast bij de waardering van lijfrentepolissen en de daarover verschuldigde latente belasting. Voorts is het de vraag of partijen in het kader van de verdeling een peildatum voor de waardering van de echtelijke woning overeengekomen zijn.

De vrouw klaagt in cassatie dat het hof is uitgegaan van een onjuiste rechtsopvatting ten aanzien van de wijze van vaststelling van de belastinglatentie inzake de lijfrentepolissen. De klacht is gegrond. Het hof heeft de afkoopwaarde van de lijfrentepolissen op de peildatum van 1 maart 2009 als uitgangspunt genomen voor de berekening van de te verdelen waarde. Daarmee wordt – zij het fictief – uitgegaan van uitkering van de waarde op die datum. Dat brengt mee dat voor de berekening van de daarop in mindering te brengen belastingvordering ervan moet worden uitgegaan dat de belasting op de peildatum wordt verschuldigd over de op dat tijdstip uitgekeerde afkoopwaarde (vgl. HR 24 februari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU6095, r.o. 3.3.4).

De vrouw komt voorts op tegen het oordeel van het hof dat partijen de datum van 25 juli 2013 zijn overeengekomen als peildatum voor de waardering van de woning.

De Hoge Raad overweegt dat het hof heeft overwogen dat uit het proces-verbaal van de zitting van 25 juli 2013 blijkt dat partijen hebben ingestemd met die datum als waarderingsdatum voor de woning, dat noch uit dat proces-verbaal noch anderszins blijkt van een wilsgebrek van de man bij het tot stand komen van de nadere overeenkomst omtrent de peildatum, dat de man heeft meegewerkt aan het uitvoeren van die overeenkomst en geen bezwaar heeft gemaakt tegen de door de deskundige gehanteerde peildatum, en dat pas met de fax van 11 juli 2014 is gebleken dat de man zich niet kon vinden in de door de deskundige vastgestelde waarde van de woning. Het op deze overwegingen gebaseerde oordeel van het hof dat partijen

de datum van 25 juli 2013 zijn overeengekomen als waarderingsdatum voor de woning, is, mede in het licht van overige vaststellingen van het hof, niet onbegrijpelijk en is toereikend gemotiveerd. De klacht faalt derhalve.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-02-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:281

Zaaknummer: 17/01505

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie. Lotsverbondenheid niet verbroken; voor behoefte uitgaan van de hofnorm, ook al verweert de man zich hiertegen; vrouw legt geen stukken met betrekking tot lasten en inkomen over uit vrees voor represailles van de man als hij weet waar zij werkt. Vrouw maakt behoeftigheid niet aannemelijk. Verzoek afgewezen.

Lotsverbondenheid

De man stelt dat de lotsverbondenheid van partijen is verbroken. Hij heeft daartoe aangevoerd dat de vrouw in juli 2017 zonder enige aankondiging de echtelijke woning heeft verlaten, nadat er een Nederlands paspoort voor haar was aangevraagd. Ook heeft het huwelijk van partijen maar kort geduurd en zijn daar geen kinderen uit voortgekomen. Hij is van mening dat de vrouw hem heeft gebruikt om de Nederlandse nationaliteit te verkrijgen.

De vrouw betwist dat de lotsverbondenheid is verbroken.

De rechtbank overweegt dat de enkele constatering dat er sprake is van grievend gedrag niet tot het oordeel leidt dat de lotsverbondenheid is verbroken. Dat is zeker niet het geval in de periode rondom de echtscheiding, omdat die vaak gepaard gaat met heftige emoties. Indien de vrouw, zoals de man stelt, het huwelijk enkel en alleen is aangegaan om zodoende de Nederlandse nationaliteit te verkrijgen, zou dit kunnen leiden tot het oordeel dat de lotsverbondenheid tussen partijen is verbroken. Gelet echter op de betwisting van de vrouw heeft de man zijn standpunt onvoldoende gemotiveerd. Op grond daarvan gaat de rechtbank voorbij aan dit betoog van de man.

Behoeft

De vrouw stelt een behoefte te hebben van € 1.200 op grond van de hofnorm. De man betwist de behoefte van de vrouw. Hij vindt dat de vrouw haar behoefte inzichtelijk moet maken en dat niet volstaan kan worden met verwijzing naar de hofnorm.

De rechtbank overweegt dat de man weliswaar de behoefte van de vrouw betwist, maar niet

heeft gesteld dat het uitgavenpatroon ten tijde van het huwelijk van partijen niet passend was bij de door de vrouw aangedragen behoefte. Hij heeft juist gesteld dat partijen meer uitgaven dan hun netto besteedbaar inkomen en daarvoor leningen aangingen. De rechtbank overweegt dat de vrouw bij het berekenen van haar behoefte is uitgegaan van het netto besteedbaar inkomen van partijen zonder daarbij rekening te houden met bestedingen uit de door de man gestelde leningen. De rechtbank overweegt verder dat de huidige situatie van de vrouw (de vrouw verblijft op een locatie van de Blijfgroep) tijdelijk is en niet past bij de welstand ten tijde van het huwelijk, zodat een opgave van haar huidige uitgavenpatroon geen goed beeld zou geven van de huwelijksgelateerde behoefte. De rechtbank acht het op grond van het voorgaande redelijk om voor het bepalen van de behoefte van de vrouw aan te sluiten bij de hofnorm.

Behoeftigheid

De vrouw stelt dat zij niet in haar eigen behoefte kan voorzien, omdat zij weinig tot geen inkomen heeft. Zij studeert en ontvangt studiefinanciering alsmede een klein bedrag aan stagevergoeding. Daarnaast werkt de vrouw 12 uur in de week in de schoonmaak waarmee zij ongeveer € 446 netto per maand verdient. Zij wil daarvan echter geen salarisstroken overleggen, omdat zij vreest voor vergeldingsacties van de man of diens familie als ze weten waar zij werkzaam is of nu verblijft. De vrouw is namelijk door de man en diens familie bedreigd.

De rechtbank overweegt dat de vrouw geen stukken heeft overgelegd met betrekking tot haar inkomen en lasten, naar zij stelt uit vrees voor represailles door de man. De vrouw heeft naar het oordeel van de rechtbank echter onvoldoende gemotiveerd – na betwisting daarvan door de man – dat van de man een zo grote dreiging uitgaat dat van haar niet verwacht kan worden enig inzicht in haar inkomenspositie te geven. De door de vrouw overgelegde aangifte is daarvoor onvoldoende. De rechtbank is dan ook van oordeel dat de vrouw onvoldoende heeft gemotiveerd dat zij niet in haar eigen levensonderhoud kan voorzien. De rechtbank zal op grond daarvan het verzoek van de vrouw tot partneralimentatie afwijzen.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 16-02-2018

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2018:589

Zaaknummer: C/16/446892 / FA RK 17-5274

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie. Behoeft van de vrouw is na acht jaar niet verbleekt. Evenmin is de vrouw niet behoeftig. De vrouw heeft in haar omstandigheden in voldoende mate aan haar inspanningsverplichtingen voldaan. Geen strijd met de redelijkheid en billijkheid om alimentatie van meer dan € 5.000 bruto te moeten voldoen.

Behoeft

De man stelt de hoogte van de behoefte van de vrouw ter discussie. Hij stelt dat de huwelijksgelateerde behoefte als gevolg van tijdsverloop is afgenomen. De behoefte van de vrouw dient volgens de man niet langer te worden bepaald aan de hand van de welstand gedurende de laatste jaren van de huwelijkse samenleving, maar op basis van de huidige welstand van de vrouw.

Naar het oordeel van het hof heeft de man zijn verweer dat de lotsverbondenheid tussen partijen is geëindigd of dat sprake is van verbleking van de behoefte onvoldoende onderbouwd tegenover de gemotiveerde betwisting door de vrouw, zodat het hof daaraan voorbijgaat. Het enkele feit dat partijen reeds acht jaar uit elkaar zijn, is daartoe onvoldoende. Dat de vrouw haar uitgaven al jaren heeft aangepast aan de hoogte van de betaalde partneralimentatie, werkt evenmin behoefteverlagend. De verwijzing door de man naar het wetsvoorstel tot verkorting van de termijn van partneralimentatie in relatie tot de door hem gestelde verbleking van de behoefte, geeft het hof geen aanleiding tot een ander oordeel.

Behoeftigheid

Het hof gaat voorbij aan de stelling van de man dat de vrouw geheel of gedeeltelijk in haar eigen levensonderhoud kan voorzien en niet heeft voldaan aan haar inspanningsplicht. Vast is komen te staan dat de man en de vrouw bijna 37 jaar gehuwd zijn geweest en de vrouw het grootste gedeelte van het huwelijk niet of nauwelijks inkomen heeft verworven. Er was sprake van een zogenoemd traditioneel huwelijk. Vanaf de geboorte van hun eerste kind is zij gestopt met werken. Haar afstand tot de arbeidsmarkt is derhalve groot. Dat de vrouw tijdens het

huwelijk op 45-jarige leeftijd een opleiding tot jurist heeft afgerond en na het huwelijk een opleiding tot coach, maakt dat niet anders. Mede in het licht van het langdurige, traditionele huwelijk, het feit dat de vrouw tijdens en na het huwelijk een opleiding heeft gevolgd en de omstandigheid dat de vrouw geruime tijd aan een ernstige ziekte heeft geleden, ziet het hof ook geen aanleiding om te oordelen dat de vrouw niet aan haar inspanningsverplichting heeft voldaan.

Omdat de draagkracht niet in geschil is, concludeert het hof tot een alimentatie van meer dan € 5.000 bruto per maand. Voor zover de man heeft aangevoerd dat het in strijd is met de redelijkheid en billijkheid dat hij een dergelijk bedrag aan partneralimentatie aan de vrouw dient te voldoen, is het hof van oordeel dat hij zijn stelling, in het licht van de gemotiveerde betwisting door de vrouw, onvoldoende heeft onderbouwd. Dat de man ervoor heeft gekozen om na zijn pensionering nog inkomsten uit arbeid te genereren, acht het hof daartoe onvoldoende. Dit is weliswaar een eigen keuze geweest van de man, maar niet valt in te zien waarom de vrouw, mede gelet op de aard en de duur van hun voormalig huwelijk, daar ook thans niet van zou kunnen profiteren. De omstandigheid dat de man inmiddels een ander gezin heeft, maakt dit ook niet anders nu gesteld noch gebleken is dat de man na voldoening van de partneralimentatie onvoldoende middelen overhoudt om van te leven en zijn gezin te onderhouden.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 15-02-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:1597

Zaaknummer: 200.202.449/01

RECHTSPRAAK

Kort geding. Omgang met wilsonbekwame meerderjarige. Vordering wordt deels toegewezen in het licht van artikel 8 EVRM.

Eiseres heeft gedurende vele jaren een affectieve relatie gehad met de overleden vader van de wilsonbekwame, inmiddels 45-jarige dochter. Eiseres kent deze dochter al vanaf 2-jarige leeftijd, omdat zij aanvankelijk als oppas werkte in het gezin van de overleden vader. Deze is gescheiden en een relatie met de oppas aangegaan. Zolang de vader leefde, was er omgang met de wilsonbekwame dochter, die in een instelling verblijft. Jaarlijks werd een schema gemaakt en werden de weekenden, feestdagen en vakanties verdeeld. Na het overlijden van de vader is eiseres abrupt het contact met de wilsonbekwame dochter ontzegd. Eiseres heeft de familie voorgesteld een mediationstraject in te gaan, maar de familie voelt daar niet voor. Eiseres vordert de dochter wekelijks te mogen bezoeken, eenmaal per maand een weekend bij haar te mogen hebben, een week vakantie en tweemaal een lang weekend met feestdagen.

De gedaagde familie betwist het bestaan van *family life* tussen eiseres en de wilsonbekwame dochter. Zij willen dat de vorderingen worden afgewezen.

De voorzieningenrechter acht spoedeisend belang aanwezig, gelet op het feit dat er jarenlang zeer regelmatig contact heeft plaatsgevonden tussen de dochter en eiseres, samen met haar vader. Aan dat contact is abrupt een einde gemaakt.

Naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter is het aannemelijk dat er tussen eiseres en [naam wilsonbekwame meerderjarige], gelet op de aard, omvang en duur van de onderlinge contacten, nauwe persoonlijke betrekkingen in de zin van artikel 8 EVRM zijn ontstaan.

In beginsel kan bij een verzoek tot omgang tussen wilsbekwame meerderjarigen het verzoek van de verzoeker niet worden toegewezen op grond van artikel 8 EVRM, omdat de ander zich tevens op artikel 8 EVRM kan beroepen indien hij geen omgang wenst. De situatie wordt echter anders indien sprake is van een wilsbekwame meerderjarige die een omgangsregeling wenst met een wilsonbekwame meerderjarige. De wilsonbekwame meerderjarige is immers niet in staat om te bepalen of hij of zij wel of geen omgang wenst met de betreffende

verzoeker. Dat sluit aan bij het standpunt van het EHRM ‘dat in beginsel geen *family life* bestaat tussen meerderjarigen tenzij sprake is van factoren die duiden op een zekere afhankelijkheid’ (aldus: EHRM 7 november 2000, 31519/96 (*Kwakyee-Nti en Dufie/Nederland*)). Aannemelijk is dan ook dat tussen eiseres en [naam wilsonbekwame meerderjarige] *family life* bestaat, zodat naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter eiseres dan ook ontvankelijk is in haar vorderingen.

Die vorderingen richten zich tegen de curatoren, te weten de moeder en de zus van de wilsonbekwame meerderjarige. De voorzieningenrechter is, mede naar analogie van de uitspraak van de Hoge Raad van 17 januari 2014 (ECLI:NL:HR:2014:91), van oordeel dat de taken van de moeder en de zus in hun hoedanigheid van curator met zich brengen dat zij ervoor moeten zorgdragen dat de wilsonbekwame meerderjarige de contacten met eiseres kan continueren, tenzij er met het oog op de belangen van [naam wilsonbekwame meerderjarige] zwaarwegende gronden zijn om die contacten af te houden.

Van zwaarwegende gronden die met zich brengen dat het contact met eiseres niet in het belang van de wilsonbekwame meerderjarige is, is niet gebleken. De voorzieningenrechter wijst de vorderingen toe, voor zover het betreft het wekelijkse en maandelijkse contact.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 08-02-2018

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2018:1338

Zaaknummer: C/03/245167 / KG ZA 18-13

ANNOTATIE

Afzien van de legitieme portie door curator niet altijd legitiem. Annotatie bij Rechtbank Midden-Nederland 18 januari 2018, ECLI:NL:RBMNE:2018:127.

W.M. Schrama en F.M. de Kievit

In het erfrecht geldt als hoofdregel dat, indien een ouder zijn kind bij testament uitsluit van zijn wettelijke erfrechten, dit kind aanspraak kan maken op zijn legitieme portie. Deze vordering in geld komt ten laste van de erfgenamen. Of een kind hierop aanspraak maakt, is zijn eigen keuze. Het is namelijk een wilsrecht, waarvan de legitimaris zelf kan bepalen of hij het inroept of niet.

Hoe verhoudt zich dat tot de situatie dat het kind onder curatele is gesteld en de moeder de curator is? In het onderhavige geval was de vader overleden en had hij bij testament zijn dochter onterfd. De vraag die aan de kantonrechter voorgelegd werd, was of de moeder, als curator van de dochter, mocht afzien van het inroepen van de legitieme (ongeveer € 20.000). Daarbij is van belang dat het in deze zaak gaat om een wettelijke verdeling/ouderlijke boedelverdeling waarbij de vorderingen van de kinderen op hun moeder ten aanzien van de nalatenschap van hun vader nu niet opeisbaar zijn. De uitspraak laat zien dat de hoofdregel van autonomie bij de beslissing tot inroeping van de legitieme, bij de vertegenwoordiging van wilsonbekwamen anders kan liggen. De wettelijke vertegenwoordiger mag namelijk niet naar eigen inzicht het wilsrecht namens curanda uitoefenen. De kantonrechter toetst het verzoek inhoudelijk en gaat niet mee in het verzoek van de curator, om namens curanda af te zien van de legitieme portie.

Wettelijk gezien volgt de verplichting voor een curator om een machtiging aan de kantonrechter te vragen voort uit artikel 1:345 BW jo. artikel 1:386 lid 1 BW. Hieronder valt ook het afzien van de legitieme portie door de curator. De kantonrechter moet in de beoordeling van een dergelijk verzoek primair toezien op de belangen van curanda en de juiste taakuitoefening van de curator (Bauduin in *Tijdschrift Erfrecht* 2015/5).

In casu oordeelt de kantonrechter dat de curator geen beroep toekomt op het door haar

gestelde belang dat curanda aanspraak moet kunnen blijven maken op voorzieningen uit algemene middelen. Hij maakt hierbij een afweging tussen dit belang en het algemeen belang om gemeenschappelijke voorzieningen optimaal te besteden aan personen die daar daadwerkelijk behoefte aan hebben. Het algemeen belang dient volgens hem zwaarder te wegen. Dit is bepaald opvallend, omdat dit algemeen belang niet in de afweging betrokken behoort te worden. Zo ook Pleysier, die aangeeft dat de taak van de kantonrechter niet gelegen is in het bewaken van de publieke middelen, maar alleen in die van de onder curatele gestelde (*JBN* 2013/10). Aldus kunnen vraagtekens worden geplaatst bij de onderhavige beoordeling.

Een vraag die aan deze overweging voorafgaat, is of het argument – toeslagen veilig stellen door afzien van de legitieme – überhaupt hout snijdt. De curator/moeder stelt dat door dit vermogen de toeslagen van de dochter in gevaar komen. Echter, hierbij ziet zowel zijzelf als de kantonrechter over het hoofd dat de niet-opeisbare vordering van de dochter op de moeder niet meetelt als vermogen dat in acht wordt genomen voor de berekening van toeslagen. Dat betekent dat het dus helemaal niet uitmaakt voor de toeslagen of de dochter wel of niet aanspraak maakt op de legitieme. De legitieme wordt pas opeisbaar als de moeder in grote financiële problemen komt die tot faillissement/schuldsanering leiden of de moeder zelf overlijdt; tegen die tijd kunnen de feiten heel anders liggen en kan het vermogen door de moeder opgesoupeerd zijn.

Niet alleen het algemeen belang, maar ook het belang van curanda vormt duidelijk een grond voor afwijzing van het verzoek. Het tweede argument van de curator, namelijk dat de dochter de financiële middelen niet nodig heeft en dat het dus niet in haar belang is om aanspraak op de legitieme te maken, wordt door de kantonrechter – terecht – anders beoordeeld. Het toekomstperspectief van curanda is een van de zaken die in ogenschouw moet worden genomen door de kantonrechter, en hier wordt nadrukkelijk aandacht aan besteed. De vordering is nu niet opeisbaar, en niet helder is hoe het toeslagensysteem er over een aantal jaar uitziet of welke vormen en mate van zorg curanda dan nodig heeft. De kantonrechter acht het beter om geld te verkrijgen uit een tamelijk zekere legitieme portie (€ 20.000 in dit geval, met niet te vergeten de rente die over deze vordering moet worden betaald) dan uit een onzeker toeslagensysteem. Het zou best kunnen zijn dat curanda het vermogen uit de legitieme portie nodig heeft voor haar levensonderhoud. Dit lijkt ons een terechte afweging. Een steekhoudend argument waarom curanda slechter af is met de legitieme portie in de toekomst blijkt ook overigens niet uit het verzoek of de feiten uit de uitspraak.

Het oordeel van de kantonrechter dat het argument van de curator dat de erflater dit zo zou hebben gewild, niet van belang is, kan onderschreven worden, al valt op dat dit argument niet wordt onderbouwd. De reden die hieraan ten grondslag ligt, is dat de legitieme door de wetgever aan kinderen is toegekend, juist geheel los van de wens van de erflater.

Kortom, het is een goede zaak dat een rechterlijke toets plaatsvindt in het kader van de bescherming van kwetsbare mensen. In deze sterk familiegebonden context, waarbij de moeder, die erfgenaam is, curator is van de dochter die een legitieme heeft, terwijl ook de andere kinderen gerechtigd zijn tot de nalatenschap, is het goed dat er iemand meekijkt. Noemenswaardig in dit verband is overigens de opmerking van kantonrechter Fikkers (*Tijdschrift Erfrecht* 2006/4): een curator kan stilzitten en geen verzoek ter verkrijging van een machtiging doen bij de kantonrechter. Volgens Fikkers komt de kantonrechter hier niet achter en kan berusting in het testament zo bewerkstelligd worden. Een rechtsgeldig beroep op de legitieme portie verjaart bovendien vijf jaar na het overlijden van de erflater (artikel 4:85 BW). Door op deze manier de regels niet na te leven had verzoekster dus het doel wel kunnen bereiken. Welke consequenties dat overigens zou hebben in termen van aansprakelijkheid van de curator wegens slecht bewind, is een interessante vraag, die, in de context van zwakkere personen, doorgaans evenwel een theoretische kwestie blijft.

RECHTSPRAAK

Schriftelijke aanwijzing ter beperking van de omgang van de moeder met de kinderen tot één keer per maand. Moeder verzoekt buiten de termijn om vervallenverklaring van de aanwijzing en vaststelling van een omgangsregeling. Moeder is toch ontvankelijk, omdat de GI niet kan aantonen wanneer de aanwijzing aangetekend is verzonden en geen bewijs van ontvangst heeft overgelegd. Een tweede aanwijzing die een verbeterde motivering bevat, is geen nieuw besluit, want inhoudelijk niet gewijzigd. Inhoudelijk wordt het verzoek van de moeder afgewezen.

De moeder verzoekt buiten de termijn om vervallenverklaring van een schriftelijke aanwijzing en vaststelling van een omgangsregeling. De kinderrechter oordeelt dat de moeder wel ontvankelijk is en heeft daartoe als volgt overwogen. De GI heeft de moeder op 24 oktober 2017 een schriftelijke aanwijzing omtrent de omgang met haar kinderen gegeven. De latere aanvulling van de motivering op 4 december 2017 is geen nieuw besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), omdat dit geen wijziging brengt in de rechtsgevolgen van het besluit van 24 oktober 2017, maar een verbetering vormt van de motivering van het besluit van 24 oktober 2017. Voor de beoordeling van de ontvankelijkheid is daarom uitgegaan van het besluit van 24 oktober 2017. De moeder heeft vervolgens op 16 november 2017 haar verzoek tot vervallenverklaring ingediend. Het verzoek van de moeder lijkt daarmee buiten de termijn van twee weken te zijn ingediend. Uit het door de GI overgelegde verzendbewijs blijkt echter niet wanneer de GI de aanwijzing aangetekend heeft verzonden en ook niet of de moeder deze heeft ontvangen. Het had op de weg van de GI gelegen om nadere stukken hieromtrent in te dienen. Dit maakt dat een niet-ontvankelijkverklaring achterwege is gebleven, omdat niet geoordeeld kon worden dat de moeder redelijkerwijs in verzuim is geweest. De moeder is dan ook ontvangen in haar verzoek. Inhoudelijk is het verzoek van de moeder vervolgens afgewezen, omdat de kinderrechter van oordeel is dat de GI de schriftelijke aanwijzing (na aanvulling van de motivering) voldoende deugdelijk heeft gemotiveerd en na afweging van alle betrokken belangen op goede gronden tot de bij de aanwijzing vastgestelde

omgangsregeling is gekomen.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 17-01-2018

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2018:609

Zaaknummer: 158165

RECHTSPRAAK

Verlies Nederlanderschap. De man heeft in 2002 een Egyptisch paspoort aangevraagd en zijn oorspronkelijke Egyptische nationaliteit herkreten. Daarmee heeft hij de Nederlandse nationaliteit verloren. Op de uitzondering daarop van artikel 15 lid 2 Rijkswet op het Nederlanderschap komt de man geen beroep toe, omdat dat artikellid nog niet gold in 2002.

De man heeft verzocht dat de rechtbank vaststelt dat hij en zijn minderjarige dochter de verkregen Nederlandse nationaliteit niet hebben verloren als gevolg van de vrijwillige verkrijging van de Egyptische nationaliteit door de man op 15 april 2002.

De rechtbank overweegt dat op grond van artikel 15 Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN), zoals dat luidde op 15 april 2002 en voor zover hier van belang, het Nederlanderschap voor een meerderjarige verloren gaat door het vrijwillig verkrijgen van een andere nationaliteit.

Niet in geschil is dat de man op 15 april 2002 vrijwillig een Egyptisch paspoort heeft aangevraagd en heeft verkregen. Naar het oordeel van de rechtbank is sprake van een vrijwillige verkrijging van een andere nationaliteit. Op grond van artikel 15 RWN (oud) heeft de man zijn Nederlandse nationaliteit vanaf 15 april 2002 dan ook verloren. Nu de man ten tijde van de geboorte van zijn dochter niet (meer) in het bezit was van de Nederlandse nationaliteit en – dat is althans niet gesteld – ook haar moeder niet de Nederlandse nationaliteit had of heeft, heeft de dochter nimmer de Nederlandse nationaliteit gehad. Nu het huidige tweede lid van artikel 15 RWN pas per 1 april 2003 in werking is getreden, kan het beroep van de man op dit artikel niet slagen. Naar het oordeel van de rechtbank ontbreekt een wettelijke grondslag om een uitzondering te maken op de ingangsdatum van dit artikel. Ook de discussie die er thans is over het eventuele behoud van een dubbele nationaliteit baat de man en de minderjarige niet, nu dit (nog) niet heeft geleid tot enige wetswijziging die op de man dan wel de minderjarige van toepassing is of met terugwerkende kracht zou zijn.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 24-11-2017

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2017:16302

Zaaknummer: C/09/523324 / HA RK 16-608

RECHTSPRAAK

Gerechtelijke vaststelling van het vaderschap van een overleden vader over een meerderjarig kind. Er wordt afgezien van DNA-onderzoek waarvoor opgraving van het stoffelijk overschot nodig is, omdat geen van de betrokkenen twijfelt aan het biologisch vaderschap en ook de overleden man zelf in zijn testament ‘zijn dochter’ tot erfgename heeft benoemd.

De dochter heeft een verzoekschrift ingediend strekkende tot gerechtelijke vaststelling van het vaderschap van haar vader die inmiddels is overleden. De rechtbank stelt voorop dat in kwesties als de onderhavige gewoonlijk verzocht wordt om bewijs te leveren van het vaderschap door middel van overlegging van de resultaten van een DNA-onderzoek. De rechtbank heeft aanleiding gezien in dit geval een uitzondering te maken op deze gewoonte en heeft daartoe het volgende overwogen.

Geen van de betrokkenen twijfelt over het biologisch vaderschap van de vader. De vader heeft op 31 augustus 2001 zijn testament laten opstellen, waarin hij – naast zijn echtgenote – ‘zijn dochter’ als erfgenaam heeft benoemd over zijn nalatenschap. Uit het afschrift van de geboorteakte van de dochter blijkt dat de aangifte van de geboorte door haar vader is gedaan. Ook de moeder van de dochter heeft verklaard dat de vader de biologische vader is van de dochter. In deze procedure zijn geen feiten of omstandigheden gesteld of gebleken die erop kunnen duiden dat een andere man in aanmerking komt als mogelijke biologische vader. Onder deze omstandigheden, gelet op het feit dat de rechtbank het in het belang van de dochter acht om duidelijkheid te scheppen en vooral ook gelet op het feit dat de vader is overleden – en een DNA-onderzoek om die reden emotioneel en complex is –, ziet de rechtbank geen aanleiding om nader DNA-bewijs te verlangen voor de onbetwiste en onderbouwde stelling dat de vader de biologische vader van de dochter is. De moeder heeft voorts verklaard in te stemmen met de verzochte gerechtelijke vaststelling van het vaderschap van de vader. Nu van overige bezwaren als bedoeld in artikel 1:207 BW niet is gebleken, is het verzoek toegewezen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 08-09-2017

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2017:16099

Zaaknummer: C/09/531650 / FA RK 17-3269